

Tekst: Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Foto: Bo Nymann

Back in Business

**En forurening med klorerede opløsningsmidler satte Hede-
husene Østre Vandværk ud af spillet i 28 år. Nu har vandvær-
ket gjort come back og leverer igen rent vand til dets 550
forbrugere. Det er kun lykkedes med ildsjæles hårde arbejde,
som blandt andet indebar mange møder med myndighederne
plus en totalreovering af vandværket.**

I 1988 fandt man klorerede opløsningsmidler i vandet. Opløsningsmidlerne stammede fra et renseri ca. 300 meter fra vandværkets kildeplads.

Ejeren af rensriet hældte sine affaldskemikalier ud i baghaven, og efterhånden nåede stofferne grundvandet, og da vandværkets borer lå nedstrøms fra rensriet, gik det galt. Vandværket distribuerede herefter rent vand via nødforsyning fra det kommunale vandværk, alt i mens pumperne på kildepladsen producerede vand til kloakken. Efter nogle år etablerede amtet en afværgeboring ved rensriet, og over årene er forureningen klinget af. Men grunden er aldrig blevet oprenset.

Poul-Henrik Larsen, der er uddannet geolog og har mere end 25 års erfaring med forholdene i den danske undergrund, er en af ildsjælene, der mente, at vandværket skulle bestå, og som derfor engagerede sig i arbejdet.

"Jeg undrede mig over, at det ikke var muligt at genoptage leverancen af det gode klare vand, da en vandanalyse allerede i 2005 viste, at vandet var rent. Jeg tilbød derfor på frivillig basis at udarbejde en rapport, som sagligt redegjorde for forholdene i og omkring vandværket og vandanalysernes resultater", fortæller Poul-Henrik Larsen.

Det var Poul-Henriks vej ind i vandværkets bestyrelse i 2008, hvor han blev formand. Året efter fulgte barnedomsammeraten Karsten Skydsgaard med og blev næstformand. Begge var optaget af at få vandværket i drift igen, og sammen med tre andre ildsjæle i bestyrelsen tog de initiativ til, at der blev taget flere vandanalyser, og igen i sommeren 2010 viste analyserne, at vandet var fuldstændigt rent.

"To gange i løbet af fem år viste analyserne, at vandet var rent. Men Høje-Taastrup Kommune sagde nej til, at vi kunne genoptage vandproduktionen, fordi man mente, at der fortsat var en forureningsfare", siger Poul-Henrik Larsen og fortsætter:

"Vi var uforstående over for kommunens afslag og besluttede derfor til sidst at klage til Natur- og Miljøklagenævnet. I august 2013 – efter to år – fik vi så endelig medhold fra ankestyrelsen og kunne i princippet genoptage vandproduktionen", siger Poul-Henrik.

Derefter fulgte en række møder med Høje-Taastrup Kommune og Region Hovedstaden, der i slutningen af 2013 gav grønt lys til at genoptage vandproduktionen fra kildepladsen.

Vandværket var nedslidt

Men der var et aber dæbt, for vandværket var i en sølle forfatning. Kommunen krævede, at vandværket blev renoveret inden drikkevandsproduktionen kunne startes op igen.

"Analyserne viste, at der var ganske små mængder uønskede stoffer i vandet, men vi lå hele tiden under grænsen på 1,0 mikrogram/liter", siger Karsten Skydsgaard, som har været professionel byggeleder af renoverings- og byggeprojekter, og disse kompetencer fik han god brug for i de kommende år.

I første omgang etableredes et miniaturevandværk med et simpelt beluftningssystem, som i en måned i sommeren 2014 testede vandkvaliteten både før og efter beluftningssystemet. Vandanalyserne var rigtig flotte, og endelig i slutningen af 2014 gav kommunen grønt lys til at renoveringen af vandværket kunne gå i gang.

Økonomi

Men der var flere bump på vejen, før vandværket var klar til at åbne for pumperne igen.

"I de 28 år vi lå stille, købte vi vandet af Høje-Taastrup Kommune og distribuerede dette til vores aftagere, og vi opnåede kun en yderst beskedent fortjeneste. Slet ikke nok til at komme i gang igen. De småpenge, vi havde, blev brugt til at holde skindet på næsen, som for eksempel til konstant at udbedre lækager på vores nedslidte ledningsnet. Da vi kunne se, at vi var på vej tilbage, opkrævede vi et engangsbeløb på 500 kr. pr. forbruger for at få lidt startkapi-

tal. Det syntes vi var bedre end at sætte vandprisen ekstremt højt op”, fortæller Poul-Henrik Larsen.

Heldigvis fik vandværket en kommune-garanti, så der kunne optages et lån på 2,5 mio. kr. via KommuneKredit på fordelagtige vilkår og med en løbetid på 10 år.

Topmoderne vandværk

Nu gik moderniseringen af vandværket i gang. ”Den ene boring fik nyt foringsrør. Inde på vandværket fik vi et helt nyt og moderne anlæg med lukkede vandtanke og beluftningssøjler for at minimere eller helt fjerne eventuelle rester af klorstoffer i vandet. Og vi fik det ordnet sådan, at vi kunne styre og overvåge hele produktionen online. I september 2015 var vi sådan set klar til et come back”, siger Karsten Skydsgaard, og fortsætter:

”Men nu konstaterede vi høje kimtal i vores boring med det nye foringsrør, og vi blev sat et halvt år tilbage, mens systemet blev skyllet igennem. Men endelig 29. maj 2016 startede vi så produktionen op igen – efter 28 år.”

Ledningsnettet står for tur

Nu er der fokus på at renovere det 10 km lange ledningsnet. Det vil tage 20 år med det nuværende driftsbudget, hvis der renoveres 500 meter ledning om året.

”Ledningsnettet trænger virkelig til at få fokus. Vi har et unødvendigt stort vandspild på grund af talrige lækager, men der har ikke været råd til andet end at lappe de lækager, der opstod hele tiden. Efter vi er begyndt at producere vand igen, er der heldigvis kommet lidt mere luft i økonomien”, fortæller Karsten Skydsgaard.

Der er allerede renoveret godt og vel en kilometer, så de sidste ni kilometer mangler.

”Vi afsætter cirka en halv mio. kr. pr. år til lækagesøgning og efterfølgende reparation af nettet. Det er mange penge, som ville kunne spares med et

Hedehusene Østre Vandværk

Kommune:

Høje Taastrup

Etableret: 1906

Udpumpet mængde:

100.000 m³

Boringer: 2

Forbrugere: 550

Pris: 18 kr./m³

Karsten Skydegaard (tv.) og Poul-Henrik Larsen i det topmoderne vandværk. I det gamle vandtårn står de to beluftningssøjler.

renoveret ledningsnet. Flere kunder til vandværket vil også give os en bedre økonomi, så vi hurtigere kan få ledningsnettet renoveret og dermed spare på udgifter til reparationer og derefter få nedsat vandprisen, der i øjeblikket er relativ høj”, siger Poul-Henrik Larsen og peger på, at der er indkaldt til møde om revision af forsyningsplanen i Høje-Taastrup Kommune.

”Vi har fremsat krav om et større forsyningsområde blandt andet til den nye bydel ”Nærheden”, som er ved at blive etableret i Hedehusene. Det er spændende, hvad der kommer til at ske, og om det resulterer i et større forsyningsområde for os”, slutter Poul-Henrik Larsen.

Gode råd

Poul-Henrik Larsen og Karsten Skydsgaard siger:

Det er vigtigt, at man er vedholdende og ikke mister modet undervejs. I fem år var vandanalyserne fine og overholdt kravene til drikkevand, men kommunen var skeptisk, og vi måtte presse på igen og igen og desværre til sidst klage til Natur- og Miljøklagenævnet.

Vi er et godt eksempel på, at det kan ende godt. Selv om vi har mødt en del modstand fra myndighederne, og der er opstået uforudsete situationer undervejs.

Brug de kompetencer, som folk har i vandværkets forsyningsområde. Hvis man spørger folk, er de ofte villige til at dele ud af den viden og erfaring, de har. Men man undgår ikke helt at købe sig rådgivning.